

ДИНО БУДЗАТИ БОЙНА ПЕСЕН

Превод от италиански: Нева Мичева, 2011

chitanka.info

Кралят вдигна глава от големия работен плот, направен от стомана и диаманти.

— Какво, по дяволите, пеят моите войници? — попита. И действително — отвън, през *Коронния площад*, минаваха батальон след батальон, на път към границата, и докато маршируваха, пееха. Леко им беше на душата, защото бяха обърнали врага в бягство и там, по далечните полета, вече не им оставаше да жънат друго освен слава, с която да се закичат на връщане. Покрай тях и кралят се чувстваше в превъзходно здраве и отлично самочувствие. Светът скоро щеше да е в нозете му.

— Това е тяхната песен, Ваше Величество — отвърна главният му съветник, също покрит с брони и желязо, защото такива бяха правилата на войната. А кралят рече:

— Но нямат ли нещо по-жизнерадостно? Шрьодер нали написа едни чудесни армейски химни? Чувал съм да ги изпълняват. Ето това са истински бойни песни.

— Какво да ви кажа, Ваше Величество — рече старият съветник, още по-прегърбен под бремето на оръжиета, отколкото би бил само от възрастта си. — Войниците са малко като децата, понякога капризничат. Дори да им набавим най-хубавите химни на света, пак ще предпочитат своите си песни.

— Но тази не е бойна — каза кралят. — Като я пеят, човек дори би рекъл, че са тъжни. А доколкото ми е известно, няма причина за това.

— Няма причина, вярно — съгласи се съветникът с усмивка, пълна с раболепни намеци, — но може би просто пеят нещо за любов, надали е друго, така си мисля.

— И за какво се разправя в тази песен? — настоя кралят.

— Не съм в течение, наистина — отвърна старият граф Густаво.

— Ще наредя да ми докладват думите.

Батальоните стигнаха до оспорваната граница, разбиха на пух и прах неприятеля, разшириха родните територии, грохотът на победите им отекна над света, тропотът на копитата гълхнеше из равнините, все по-далеч от сребристите куполи на кралския дворец. А от техните лагери, увенчани с непознати съзвездия, се лееше същата песен: не радостна, а печална, не тържествуваща и отривиста, а пропита с горчивина. Воините бяха добре нахранени, облечени в дрехи от меки

платове, обути в ботуши от арменска кожа, с топли кожуси, а конете им галопираха все по-нататък от сражение на сражение и единственият боец, който яздеше претоварен, бе онзи, дето носеше вражеските знамена. А генералите питаха ли, питаха:

— Какво, по дяволите, пеят войниците? Нямат ли нещо повесело?

— Такива са те, господин генерал — отвръщаха изпънати в стойка мирно офицерите от Генералния щаб. — Свестни момчета, но си имат прищевки.

— Ами не са от най-умните тези прищевки — отбелязваха вкиснато генералите. — Избиват го на хленч, да му се не знае. Какво повече искат? Човек ще рече, че са недоволни.

Но те, войниците от победоносните поделения, бяха доволни, всичките до последния. Така де, наистина: какво повече можеха да си пожелаят? Победа след победа, богата плячка, пищни жени за утеша, скорошно славно завръщане. Окончателното изличаване на врага от лицето на земята вече се четеше по техните млади чела, красиви със силата и здравето си.

— И какви са думите на песента? — попита заинтригуван поредният генерал.

— А, думите! Ами доста глупави думи — рекоха генералщабните офицери, по стар навик неизменно сдържани и нашпрек.

— Глупави или не, за какво се разправя?

— Не знам с положителност, Ваша милост — отговори един.

— А ти, Дилем, знаеш ли?

— Текста на песента ли? Нямам представа. Но тук е капитан Марен, той сигурно...

— Това не ми е по частта, господин полковник рапортова Марен.

— Но можем да питаме сержант Петерс, ако разрешите...

— Хайде де, какви са тези недомълвки? Бас държа, че... — но генералът предпочете да не завърши изречението.

Леко развълнуван и изправил гръб, като гълтнал бастун, сержант Петерс отговори на въпроса:

— Първият куплет, господин генерал, гласи:

*През поля и през села
барабан ни призова,
после времето мина,
ала пътят към дома,
ала пътят към дома,
веч не помним де е.*

Сетне идва вторият куплет, който звучи така: „И оттука, и оттамка...“

- Моля? — попита генералът.
- „И оттука, и оттамка“, тъй вярно, Ваше Превъзходителство.
- И какво значи „и оттамка“?
- Нямам представа, Ваша милост, но точно това се пее.
- Хубаво, а после какво?
- Значи:

*И оттука, и оттамка,
все напред вървим със плам,
ала времето мина
и където те оставих,
и където те оставих,
днеска кръст самин стърчи...*

Има и трети куплет, но той не се пее почти никога. Започва с...

— Достатъчно, достатъчно — прекъсна го генералът и сержантът му отдаде чест. — Нещо не ми се вижда особено весела — отбеляза, когато подофицерът си тръгна. — И при всички положения не става за война.

— Наистина не става — потвърдиха подобаващо възмутени генералщабните полковници.

Всяка вечер след бойните действия, докато полето още димеше, началството експедираше бързи пратеници — да летят, да занесат поредната добра новина. Градовете бяха окичени със знамена, хората се прегръщаха по улиците, камбаните на църквите биеха и въпреки

всичко ако някой минеше нощем през работническите квартали на столицата, неизбежно чуваше ту мъж, ту девойка, ту жена да подема същата песен, съчинена Бог знае кога. Тя наистина беше доста тъжна и в нея сякаш имаше огромна доза примирение. Русокоси момичета, облакътени на прозорците, я пееха в унес.

В историята на света, колкото и далеч назад във вековете да се търсеше, нямаше спомен за сходни разгроми над врага, за такива триумфални войски, за подобни кадърни генерали, за тъй светкавични настъпления; никога не беше имало и толкова отвоювани земи. Дори най-последният от пехотинците в крайна сметка щеше да се превърне в богаташ, толкова плячка имаше за подялба. Пред надеждите вече не стояха ограничения. Градовете вечер ликуваха, виното преливаше през праговете, просящите танцуваха. И между чаша и чаша лесно се вмъкваше по някоя песенчица, някой малък дружен хор. „През поля и през села...“ — подхващаха, от началото, та чак до края на третия куплет.

И ако нови батальони пресичаха *Коронния площад*, запътени към фронта, кралят надигаше глава от пергаментите и указите си и се заслушваше — нямаше никакво понятие защо тази песен му разваля настроението.

Но през поля и през села поделенията от година на година стигаха все по-далеч и не дръзваха да потеглят най-сетне в обратната посока, а онези, които бяха заложили на скорошното пристигане на последното и най-щастливо известие от фронта, губеха облога. Битки, победи, победи, битки. Войските вече маршируваха през нечувано далечни земи с трудни имена, които не ставаха и за произнасяне.

Докато (от победа на победа!) най-накрая не дойде денят, в който *Коронният площад* опустя, прозорците на кралския дворец осъмнаха залостени, а пред портите на града се чу грохотът от приближаването на чудати другоземски обози. В далечни равнини от непобедимите войски бяха изникнали гори, несъществували дотогава — еднотипни гори от кръстове, които се губеха на хоризонта, нищо друго наоколо. Защото не в оръжията, в огъня, в яростта на неудържимите кавалерии се съдържаше съдбата, а в прословутата песен, която логично се бе сторила на крале и генерали неуместна за война. С години, натрапчиво, посредством нищо и никаквите нотички самата орис беше говорила и предричала на хората каквото им е писано. Но дворците,

пълководците, вешите управници се бяха показвали глухи като пънове. Никой не бе разбрал освен — в своето неведение — увенчаните със сто победи войници, които пееха, докато изморено набиваха крак по вечерните улици към смъртта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.